

de un tratament unitar: de la caz la caz o unitate lexicală este calificată mai întâi ca adjectiv, apoi ca substantiv și invers. Să vedem, de aceea, drept un merit al *Micului dicționar* faptul că a mers pe linia simplificării, introducând ordine în această problemă: de câte ori un cuvânt e pasibil de o dublă interpretare, autorul îl consideră, de regulă, mai întâi adjectiv și după aceea substantiv, de exemplu: *aderent* adj. ... m.; *brunet* adj. ... m.; *contemporan* adj. ... m.; *hoinar* adj. ... m. ș.a.m.d.

De la această regulă fac excepție, între altele, așa-numitele etnonime, categorie care desemnează apartenența națională. Articolele respective acordă primul loc substantivului: *bulgar* -ă, m.f. (sic) ...adj.; *danez*, -ă m.f. ...adj.; *leton*, -ă m.f. ...adj.; *spaniol*, -ă m.f. ...adj. și multe altele.

Chiar și denumiri generice, care nu se referă la membrii unei colectivități etnice concrete, sînt alinate etnonimelor sub raportul succesiunii părților de vorbire: *barbar* m. ...adj.; *creol* -ă m.f. ...adj.

Cu toate acestea, etnonime ca *român*, *rus* apar mai întâi ca adjective, ceea ce — în trecut fie zis — nu concordă nici cu tratarea lor în DM (aici substantive sînt tocmai *român*¹, *rus*¹, iar adjective *român*², *rus*²) și DL (aici *român*¹ e adjectiv, *român*² substantiv și invers, *rus*¹ substantiv și *rus*² adjectiv).

În aceeași ordine de idei, nu ni se par fără cusur nici sintagmele românești *om sadic* (s.v. *sadic*), *om stîngaci* (s.v. *stîngaci*) în postura de echivalente ale cuvintelor rusești *caduc* și *левша*. În limba rusă, precum se știe, substantivele nu pot avea, în principiu, aceeași formă ca și adjectivele, de aceea, bunăoară, *roșcat* ca adjectiv se redă prin *рыжий*, iar *roșcat* ca substantiv prin *рыжий человек* (s.v. *roșcat*). În română însă, același cuvînt poate funcționa și ca adjectiv, și ca substantiv. Astfel, în contextul „cutare e un stîngaci”, cuvîntul precedat de articolul nehotărît se substantivează, pe cînd în contextul „cutare e stîngaci în societate” rămîne adjectiv¹.

Pornind de aici, sîntem de părere că mai simplu și mai conform cu spiritul limbii române ar fi fost să se redacteze articolele în chestiune după modelul lui *roșcat*, adică: *sadic* adj. *садистский*; m. *садист* m.; *stîngaci* adj., fig. *неловкий, неуклюжий*; m. *левша* m. și f.

S-ar putea obiecta că dicționarele normative notează numai substantivarea lui *stîngaci*, nu și a lui *sadic*. Dar *hoinar* nu e trecut în DL și DM cu valoare de substantiv și totuși figurează ca atare în *Micul dicționar*.

V. Enumerăm în continuare cîteva neclarități sau scăpări mărunte.

1. *a stăzi ... de ~ pînă mîine* со дня на день. Ilustrația românească nu reprezintă o locuțiune frazeologică, dar e tradusă printr-una rusească, care are înțelesul de *azi pe mîine*. Cf. *azi ... de ~ pe mîine* со дня на день.

2. S-ar fi putut adăuga la *avea* o sintagmă pentru a ilustra posesia concretă, care se exprimă, după cum se știe, cu ajutorul frecventelor locuțiuni *у меня, у тебя* etc., neconsemnate în corpul articolului.

3. *bună-credință ... a fi de ~* быть достойным доверия. Construcția rusească înseamnă „a fi demn de încredere”, pe cînd cea românească „a fi sincer, cinstit, onest” (cf. DL, s.v. *bună-credință*).

4. În articolele consecutive *căsători ... (despre bărbați) ... (despre femei) ...; căsătorie ... (despre bărbat) ... (despre femeie) ...* nu înțelegem de ce formulele din paranteză diferă în privința numărului.

5. Termenul *modal* într-o ilustrație ca *propoziție ~ă* (tradusă *придаточное обстоятельство*) este sinonim cu locuțiunea *de mod*². Retroversiunea sintagmei rusești ne duce însă la „subordonata circumstanțială”.

6. Se omite indicarea regimului unor verbe rusești, care se deosebesc sub acest raport de echivalentele lor românești: *жениться* (s.v. *căsători*), *мешать, препятствовать* (s.v. *împiedica*), *благодарить* (s.v. *mulțumi*).

7. *veni ... (a se potrive)* приходится; ... *îți vine bine* это тебе идет. Nu e limpede la care anume înțeles al verbului *a veni* se referă explicația din paranteză, de vreme ce se află la distanță de sintagma citată alăturat. În DL, „a se potrive” se înțelege de două ori în corpul articolului *veni* (sub II), o dată cu privire la îmbrăcăminte și a doua oară cu privire la un sens subordonat învechit „a se cadra”. Traducerea propusă e improprie însă în amîndouă cazurile.

¹ Vezi mai pe larg A. Graur, *Nom d'agent et adjectif en roumain*, Paris, 1929, cap. „Distinction entre substantif et adjectif”, p. 16–22.

² Cf. *Gramatica limbii române*. II, București, 1966, p. 307.